

OBRAZEC ZA PRIPRAVO POROČILA O SAMOEVALVACIJI, 2. letnik

Temeljni cilj poskusa je posodobiti gimnazijski program z uvedbo novih programskih elementov. Namen samoevalvacije je, da s temeljitim in sistematičnim notranjim spremljanjem uvedenih programskih elementov ugotovite in dokumentirate dobre in slabe strani uvedenih novosti ter na tej podlagi predlagate spremembe in dopolnitve. Samoevalvacija je zastavljena tako, da vseskozi zasleduje uresničevanje na začetku postavljenih ciljev poskusa. To pomeni, da cilje zasledujete vsa širi leta, vendar vsako leto uresničite le določeno etapo posameznega cilja z namenom, da ob koncu projekta dokumentirano pojasnite, v kakšni meri in kako so bili doseženi načrtovani cilji poskusa.

V poglavju Cilji poskusa so zapisani cilji in kazalniki poskusa, kot jih je sprejel Strokovni svet RS za splošno izobraževanje in vam predstavljajo okvir za lažjo umestitev vaših ciljev, ki jim sledite v tem poskusu

Obrazce za poročilo šole vam prilagamo v nadaljevanju besedila. Poročilo mora biti narejeno za **vsak programski element** (nivojskost, fleksibilnost organizacije pouka, drugačne oblike usvajanja in vrednotenja znanja), ki ga izvajate na vaši šoli v tem šolskem letu. Pri tem je pomembno, da določite področja, ki jih boste spremljali (npr. za element oblike nivojskosti – kriteriji izbora dijakov, ki obiskujejo višjo raven, metode dela v skupini dijakov višje ravni itd.).

CILJI POSKUSA

Cilji in kazalniki poskusa so naslednji:

Št.	Cilji	Kazalniki
	Ugotoviti, ali in kako možnost izbire (nivoji zahtevnosti, izbirni predmeti in novi izbirni predmeti) vpliva na razvoj večje odgovornosti dijakov za lastno znanje.	prisotnost pri pouku motivacija za šolsko delo učni uspeh pri teh predmetih dosežki na maturi pri teh predmetih zadovoljstvo dijakov z možnostjo uresničevanja svojih interesov
	Ugotoviti učinek različnih izvedb predmetnika in fleksibilne organizacije pouka na znanje.	učni uspeh dosežki na maturi zadovoljstvo dijakov in učiteljev
	Ugotoviti učinkovitost organizacije življenja in dela šole.	zadovoljstvo dijakov in učiteljev sodelovanje staršev
	Vpliv različnih oblik in načinov usvajanja in vrednotenja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje.	kakovost raziskovalnih nalog in drugih izdelkov motiviranost za učenje učni uspeh zadovoljstvo učiteljev

Kazalo

CILJI POSKUSA.....	2
POROČILO O SAMOEVALVACIJI POSKUSA »PREVERJANJE NEKATERIH ELEMENTOV GIMNAZIJSKEGA PROGRAMA« ZA ŠOLSKO LETO 2011/2012, 2. letnik.....	5
Šola: II. gimnazija Maribor.....	5
IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA - nivojskost	5
METODE DELA	6
UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA (po posameznih etapnih ciljih)	8
1. ANALIZA IZOSTANKOV v šolskem letu 2011/12 – PRO ODDELEK (2. letnik).....	8
ZADOVOLJSTVO DIJAKOV IN NJIHOVIH STARŠEV TER UČITELJEV Z IZVAJANJEM ODDELKA V POSKUSU (2. LETNIK)	12
1. Dostopnost in korektnost informacij o oddelku v poskusu (PRO) ter skrb za osebni razvoj dijakov	12
2. Realizacija programa	13
3. e-redovalnica in e-dnevnik.....	13
4. Pogovorne ure in komunikacija s šolo/ o šoli.....	14
5. Druga opažanja.....	14
6. ANALIZA RAZPARAVE z dijaki O REZULTATIH ANKETE	15
Analiza vprašalnika za starše	15
1. Dostopnost in korektnost informacij o PRO ter skrb za osebni razvoj dijakov.....	16
2. Realizacija programa in e-redovalnica ter e-dnevnik	16
3. Primerjalna analiza odgovorov dijakov in staršev	17
UČNI USPEH DIJAKOV	17
SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV.....	21
PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA	21
IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA - fleksibilnost	21
Predmetnik v 2. letniku	22
4.0. METODE DELA (glej na strani 4 in 5).	23
5.0. UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA	23

<i>SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV.....</i>	<i>24</i>
<i>PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA.....</i>	<i>24</i>



POROČILO O SAMOEVALVACIJI POSKUSA »PREVERJANJE NEKATERIH ELEMENTOV GIMNAZIJSKEGA PROGRAMA« ZA ŠOLSKO LETO 2011/2012, 2. letnik

**Šola: II. gimnazija Maribor
IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA -
nivojskost**

Izbrani programski elementi	Področja spremljanja
NIVOJSKOST	angleščina
	nemščina
	matematika
	slovenščina

CILJI POSKUSA ŠOLE (ZA ČAS TRAJANJA POSKUSA)

Cilji	Kazalniki
1) Izboljšati obisk pouka 2) Pozitivno vplivati na samoiniciativnost dijakov za projektno in raziskovalno delo 3) Pozitivno vplivati na dvig poprečne ocene (učnega uspeha) 4) Omogočiti pozitivno, ustvarjalno okolje za dijake in njihove učitelje	<ul style="list-style-type: none"> • prisotnost pri pouku • motiviranost dijakov za šolsko delo • motiviranost učiteljev • učni uspeh dijakov v primerjavi s kontrolnim razredom • uspeh dijakov na tekmovanjih iz znanja • zadovoljstvo dijakov s programom • zadovoljstvo učiteljev z oddelkom v

	5) Povečati zanimanje dijakov za raziskovalno in projektno delo	poskusu • zadovoljstvo staršev
	6) Spodbujati dijake h kreativnosti, samoiniciativnosti, solidarnosti,....	• kakovost raziskovalnih nalog in drugih izdelkov projektne značaja • vključenost v izvenšolske programe
	7) Izboljšati maturitetne rezultate pri slovenščini, matematiki in tujih jezikih	• rezultati dijakov na maturi

METODE DELA

1. KORAK: OPREDELITEV PROBLEMA, PODROČJA SAMOEVALVACIJE

V PRO oddelkih želimo omogočiti ustvarjalnejše in spodbudnejše učno okolje, kot ga ponujajo trenutno uveljavljeni gimnazijski programi. Nabor šolskih predmetov se sicer ni spremenil, vendar se je spremenila organizacija pouka, ki ni tako zelo naravnana na neprestane preizkuse/preverjanja znanja in stresne situacije zaradi pogostih prekinitev pouka. Želimo ohraniti kontinuiteto učenja/poučevanja, ki omogoča hitrejše napredovanje in večjo preglednost nad doseženimi rezultati. To pomeni, da je poučevanje naravnano tako na pridobivanje deklarativnih znanj kot tudi izkušenj, (poudarjeno učenje z odkrivanjem; več praktičnega dela; izmenjave z dijaki, ki so projektno naravnane), razvijanje veščin in sposobnosti v okviru pomenske, smiselne dejavnosti in razumljive povratne informacije, ki spodbujajo razvoj posameznika (uvedba učenčeve mape dosežkov in načrtno spremljanje/ugotavljanje kompetenc; izdajanje certifikatov za izjemne »nešolske« dosežke, ki jih razvijamo v okviru programa Druga Druga) tudi skozi daljše obdobje.

Dijakov uspeh torej ni opredeljen izključno samo na osnovi ocen, temveč njegovega napredka skozi 4-letno izobraževanje. To pomeni, da učitelji aktivno prevzemajo vlogo mentorjev raziskovalnih dejavnosti, so samoiniciatorji projektne

vodenih učnih aktivnosti ter kritični opazovalci sprememb, ki jih s poskusom preizkušamo.

Da bi lažje razumeli cilje poskusa in njihovo vlogo, je bil pred izvajanjem poskusa pripravljen t.i. VODNIK SKOZI PRO (projektno-raziskovalne oddelke), 2010.

Elementi, ki jih poskusu spremljamo so:

- Nivojski pouk
- Fleksibilen urnik
- Alternativni pristopi k preverjanju in ocenjevanju znanja.

Kot kontrolno skupino smo izbrali A paralelko, saj so dijaki primerljivi po vstopnih ocenah, spolu, v določenem deležu pa so tudi isti učitelji.

2. KORAK: IZBIRA MERSKIH PRIPOMOČKOV IN ZBIRANJE PODATKOV

Za natančno vodenje obiska pouka, kjer se v celoti spoštuje Pravilnik o šol. redu, skrbi šol. svetovalna služba. Vodenje zapisov je elektronsko (LoPolis).

Zadovoljstvo dijakov, učiteljev in staršev s posameznimi elementi poskusa je izpeljano preko strukturiranega vprašalnika, ki ga dijaki, starši in učitelji izpolnijo vsako leto po treh mesecih izvajanja programa, ter pol-strukturiranimi intervjuji, ki se izvajajo z dijaki in njihovimi starši v drugi polovici šol. leta.

Vsi učitelji imajo možnost zapisa svojih mnenj v zaključnem vprašalniku po končanem pouku v šol. letu.

Učni uspeh dijakov je voden preko elektronske redovalnice (LoPolis), drugi dosežki dijakov so opredeljeni skozi:

- Pravilnik o podeljevanju bronastih, srebrnih, zlatih, kristalnih ključev II. gimnazije ter ključev odličnosti (samo 4. letnik).
- Dosežke na tekmovanjih iz znanja.
- Dosežke na raziskovalnem področju.

3. KORAK: OBDELAVE PODATKOV, ANALIZE, PRIMERI INTERPRETACIJ

- 1) Analiza izostankov in interpretacijo le-teh opravi šol. svetovalna služba.
- 2) Analiza dosežkov dijakov na tekmovanjih iz znanja in drugih obšolskih dosežkih dijakov opravi razširjen kolegij vodstva šola in se potrди na pedagoških konferencah.
- 3) primerjalno analizo učnega uspeha in vprašalnikov, ki so navedeni v 2. koraku opravi koordinatorica PRO oddelkov.
- 4) Na tej osnovi so pripravljene osnovne tabelarični prikazi in primerjave. Posebej pozorni smo bili na primerjave podatkov ciljne in primerjalne skupine.

UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA (po posameznih etapnih ciljih)

1. ANALIZA IZOSTANKOV v šolskem letu 2011/12 - PRO ODDELEK (2. letnik)

Izostanke dijakov 2.b (oddelek v poskusu) je skozi vse šolsko leto vodila šolska svetovalna služba.

Tabela 1: Pregled opravičenih in neopravičenih izostankov med posameznimi razredi 2. letnikov

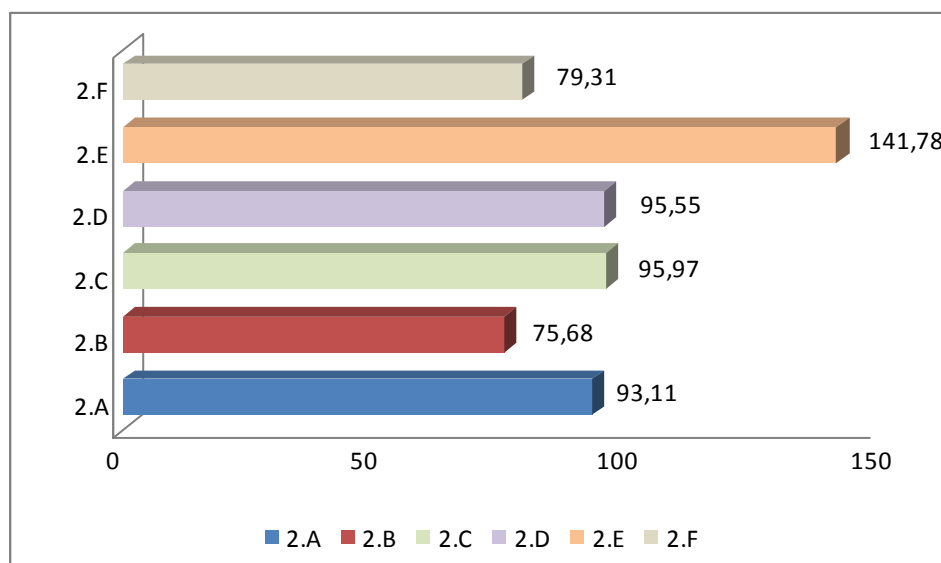
Razred	št. dijakov	OPV	OPV/ dijaka	NEOPV	NEOPV /dijaka
2.A	28	2607	93,11	191	6,82
2.B	31	2346	75,68	98	3,16
2.C	30	2879	95,97	78	2,6
2.D	31	2962	95,55	80	2,58
2.E	32	4537	141,78	134	4,19
2.F	32	2538	79,31	105	3,28
SKUPAJ (brez Š) ¹	184	17869	97,11	686	3,72
2.Š	23	5003	217,52	139	6,04
SKUPAJ	207	22872	110,49	825	3,99

kontrola

poskus

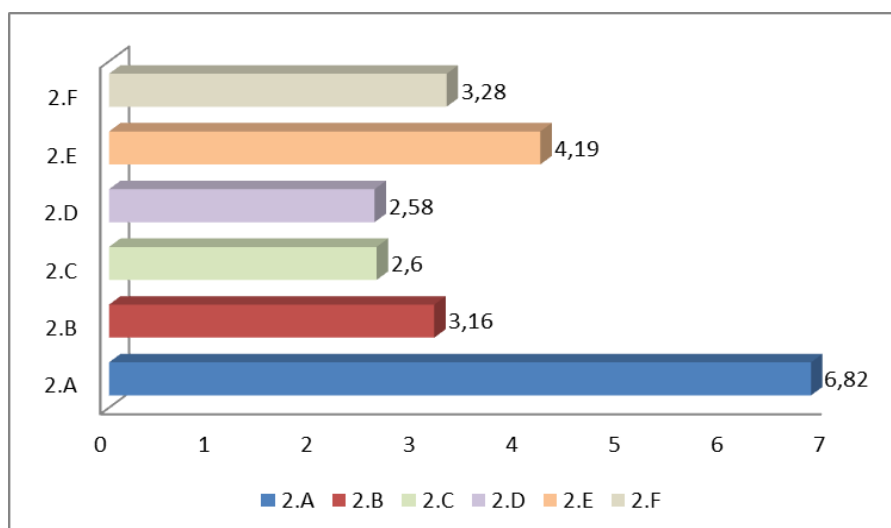
¹ Š- športni oddelek

Graf 1: Število opravičenih izostankov na dijaka med 2. letniki



Dijaki 2.B so v primerjavi z drugimi 2. letniki od pouka izostajali najmanj. Opravičenih izostankov na dijaka je tako 75,68. Za njimi so dijaki 2.F, ki so manjkali 79,31 ur na dijaka. Največ so od pouka izostajali dijaki 2.E, kjer podatki kažejo, da je dijak 2.E v povprečju manjkal 141,78 ur. Seveda bi za natančno analizo izostankov morali pogledati specifiko vsakega razreda posebej. V 2.B med dijaki izstopa dijak, ki ima zaradi zdravstvenih težav pedagoško pogodbo skozi vso šol. leto. Med preostalimi dijaki izstopajo štirje; dva, ki imata status kulturnika (EST tehnična ekipa) in dva, ki sta imela več zdravstvenih težav.

Graf 2: Število neopravičenih izostankov na dijaka med 2. letniki



Povprečje neopravičenih izostankov v 2.B je 3,16 ur na dijaka, kar je malo pod povprečjem dijakov 2. letnikov (brez Š) (3,72 ur na dijaka). 2 dijaka sta za 8 neopravičenih ur v 1. ocenjevalnem obdobju in sta na predlog šolske svetovalne službe dobila opomin razrednika.

PRIMERJAVA 1.B (NOVI PRO) IN 2.B

Tabela 2: Primerjava opravičenih in neopravičenih izostankov med 1.b in 2.b

Razred	št. dijakov	OPV	OPV/ dijaka	NEOPV	NEOPV/ dijaka
1.B	30	2185	72,83	2	0,07
2.B	31	2346	75,68	98	3,16
SKUPAJ	61	4531	74,28	100	1,64

Če primerjamo oba PRO oddelka opazimo, da je razlika pri opravičenih izostankih minimalna. Večja razlika se pojavi pri neopravičenih izostankih (1.B – 0,07 ur na dijaka, 2.B – 3,16 ur na dijaka). Sklepamo, da je to posledica tega, da so dijaki 2.B starejši, bolj pogumni in v obdobju odraščanja in pubertete. Velikokrat je »špricanje« morda potrditvev pred sošolci, prijatelji, da si to upajo storiti. Vendar je v obeh primerih obisk pouka ocenjen kot zelo dober in opazno boljši/višji kot v paralelkah. Tej oceni se pridružujejo tudi učitelji, ki učijo v teh dveh oddelkih.

PREGLED IZOSTANKOV V 2. B PO MESECIH

Tabela 3: Pregled izostankov v 2. B po mesecih

mesec	OPV	NEOPV
SEP	327	4
OKT	211	11
NOV	256	10
DEC	235	20
JAN	256	14
FEB	145	1
MAR	376	4
APR	261	12

MAJ	224	22
JUN	55	0
SKUPAJ	2346	98

Dijaki 2.B so največ izostali v mesecu marcu in septembru (čez 300 izostankov). Največ neopravičenih izostankov je bilo v mesecu maju in decembru.

PRIMERJAVA IZOSTANKOV MED RAZLIČNIMI PROGRAMI

	št. dijakov	OPV	OPV/ dijak	NEOPV	NEOPV/ dijak
GIM-splošna	550	43035	78,25	2196	3,99
GIM-evropski oddelki	89	8656	97,26	511	5,74
GIM-PRO oddelki	61	4531	74,28	100	1,64
GIM- športna	96	20391	214,64	624	6,57
Mednarodna matura	63	5119	81,25	133	2,11
SKUPAJ	859	81,73	95,26	3564	4,15

Tabela 4: primerjava izostankov med različnimi programi

Največ izostajajo dijaki športne gimnazije. Za njimi so dijaki evropskih oddelkov. Najmanj pa izostajajo dijaki PRO oddelkov. Sklepamo, da je to posledica tega, da so v PRO oddelek trenutno vpisani le dijaki 1. in 2. letnikov, vemo pa, da se problem s številom izostankom naraste v 3. in 4. letniku.

Prednosti drugačnega načina opravičevanja v PRO oddelku:

- odvzem administrativnih zadev glede vodenja izostankov razrednikom, zaradi česar so lahko razredne ure bolj pestre (izvedba delavnic, spoznavanje dijakov, debatiranje o problemih razreda in iskanje rešitev,...);
- starši lahko kadarkoli pokličejo in javijo odsotnost v pisarno šolske svetovalne službe;
- izostanki so elektronsko vodeni in jih program avtomatsko sproti sešteva ter opravlja potrebno statistiko.

Slabosti drugačnega načina opravičevanja v PRO oddelku:

- ker dijakov ne srečujem v razredu, jih ne morem sproti vprašati za odprte ure. To sili v administrativno urejanja izostankov, vendar dijake sili k »urejenosti«.

Odprta vprašanja:

- ali lahko starši odsotnost javijo in opravičijo preko e-pošte?
- vsi razredniki niso navdušeni nad centralnim opravičevanjem, saj imajo slabši pregled nad dogajanjem v razredu.²

ZADOVOLJSTVO DIJAKOV IN NJIHOVIH STARŠEV TER UČITELJEV Z IZVAJANJEM ODDELKA V POSKUSU (2. LETNIK)

1. Dostopnost in korektnost informacij o oddelku v poskusu (PRO) ter skrb za osebni razvoj dijakov

86% dijakov meni, da je bila **Informacija o programu PRO oddelka** korektno podana pred začetkom izvajanja programa. Preostali se s tem delno strinjajo. 93% jih meni, da lahko vedno dobijo ustrezne informacije o delu v oddelku, vendar jih samo 54% ocenjuje, da se program izvaja tako, kot so pričakovali (preostali s tem delno strinjajo) in 71%, da učitelji, ki učijo v programu, upoštevajo njihova mnenja in stališča; kar 64% dijakov meni, da je osebni razvoj dijakov dejansko pomemben za II. gimnazijo. Dijaki radi hodijo v šolo (71%), le eden je tak, ki mu to res ni v veselje.

Če te odgovore primerjamo z letnikom 2010/11, ugotovimo, da so dogovori zelo primerljivi. Razlike med dijaki so opazne le pri oceni, kako radi hodijo v šolo, kjer je odstotek letos bistveno višji (od 35% lani do 71% letos) in zadovoljstvu z izbiro programa, kjer lani svoje odločitve ni obžalovalo 72%, letos pa 86% dijakov.

² Morda je to priložnost za še bolj učinkovito sodelovanje šol. svetovalne službe z razredniki? – op. koordinatorice.

2. Realizacija programa

Ker je eden od elementov poskusa tudi **nivojski pouk**, smo dijake vprašali, če le-ta ustreza njihovim pričakovanjem. Pritrdilno je odgovorilo le 54% dijakov, dva (6%) sta zelo nezadovoljna.

Primerjava z odgovori z generacijo 2010/11 pokaže, da so dijaki primerljivo odgovarjali na večino vprašanj, pomembno pa se razlikujejo v oceni nivojskega pouka tujih jezikov, kjer je bilo lani 79% dijakov, ki so le-tega ocenili pozitivno, tokrat samo 55%. Dijaki menijo, da je organizacija dela na šoli takšna, da le 54% omogoča sprotno delo (lani 55%).

Bistvene razlike med generacijo 2010/2011 in 2011/12 pa so v oceni kako pogosto so v stiski zaradi tega, ker ne vedo kako narediti **domačo nalogo** ali kako dobro so pripravljeni **na ocenjevanje znanja**. Da so v stiski, kar se domačih nalog tiče, je lani odgovorilo kar 72% vseh dijakov, letos le eden (3%), kar 82% jih s tem nima nobenih težav. Podobno je pri ocenjevanju znanj – lani se je kar 83% opredelilo, da občasno ali praviloma vedno ne vedo, ali so dovolj dobro pripravljeni na ocenjevanje znanja, v letošnji generaciji je takšnih le 14%. Dijaki zelo različno ocenjujejo tudi **učinek kreditnih točk**. Lani je ta sistem sprotnega dela dijakov, kot pozitivno, ocenilo 35% dijakov, letos le 18%, večina (75%) se s pozitivnim učinkom le-teh le deloma strinja, vendar imata le dva (6%) izrazito odklonilen odnos (lani 24% dijakov).

Da je **način poučevanja** v PRO oddelku takšen, da spodbuja k razmišljanju in dijake motivira za učenje, je v celoti podprlo 29% dijakov (lani 48%), preostali se s tem le delno strinjajo, vendar nihče ni v celoti nezadovoljen. Letošnja generacija je bolj kritična tudi do ponudbe izvenšolskih dejavnosti. Še lani je kar 93% dijakov odgovorilo, da so v celoti zadovoljni s ponudbo, letos je ta delež 88%. Da je **raziskovalna naloga** osebni izziv meni 68% dijakov (lani 55%).

3. e-redovalnica in e-dnevnik

71% dijakov e-obliko redovalnice ocenjuje kot učinkovito in pregledno (nimajo težav do dostopa), podobno je z načinom opravičevanja izostankov.

4. Pogovorne ure in komunikacija s šolo/ o šoli

Da je šola, in delo v njej, redna tema pogovorov doma ocenjuje 64% dijakov. Dijaki vsebine razrednih ur ocenjujejo kot zanimive in primerne (82%), imajo občutek, da lahko vedno posredujejo tudi svoje mnenje (79%) in se z razredničarko pogovorijo o večini svojih težav (89%). Enak odstotek (89%) jih ocenjuje, da se s sošolci zelo dobro razume in imajo z učitelji dobre odnose (79%). Zelo pozitivno so ocenili tudi neformalna druženja s šolo (piknik, prireditve, ...) - 82% jih to podpira.

Primerjava z lansko generacijo pokaže bistvena odstopanja le pri vključevanju šol. svetovalne službe v delo oddelka, kjer je lani kar 97% dijakov ocenilo, kot pomemben prispevek k realizaciji programa PRO oddelka, letos le 25% ter neformalen stik s šolo (prireditve), ki so jih dijaki lani kot zelo pozitivne ocenili v 55%, letos pa kar 82%.

5. Druga opažanja

Zelo pozitivno je, da so se dijaki razpisali v delu ankete, kjer so lahko (ne-vodeno) posredovali opažanja in mnenja, ki jih anketa ni uspela zajeti. Samo trije niso zapisali nobenih komentarjev. Preostali so izpostavili problematiko pri posameznih predmetih, ki so jo zapisali zelo korektno in konstruktivno³, z mnogimi pohvalami za učitelje, ki se trudijo biti zanimivi in so korektni pri ocenjevanju ter tudi kritičnimi pripombami, ki pa se vse nanašajo na razumljivost razlage ali tempo delo ter zahtevnost v pričakovanih dosežkih. Opažajo, da je delo bistveno drugačno kot v OŠ (obsežnejše, zahtevnejše, hiter tempo,...). **Kot pozitivno so izpostavili:**

- Dober program v PRO (89%),
- Modularno izvedbo predmetnika (29%)- fleksibilnost,
- Dober odnos z učitelji (25%) in njihova prizadevanja, da bi jih motivirali za učenje,
- Dobre medvrstniške odnose (25%),
- Povezava projektnega dela z vsebinami gimnazijskih predmetov (9%).

Kaj pogrešajo ali si želijo v večjem obsegu oz jih moti?

- da je veliko komunikacije preko elektronske pošte (3%),
- da bi pri pouku naredili več praktičnih vaj (3%),
- da se manjkajoče površno beleži (3%),

³ Učitelji so bili o tem obveščeni individualno.

- da je pri rednem pouku premalo raziskovalnega pristopa (9%),
- da bi bilo več učenja z odkrivanjem (6%) in uporabe učbenikov pri pouku,
- predpostavka, da bo drugo ocenjevalno obdobje zaradi fizike in kemije težje (6%).

6. ANALIZA RAZPARAVE z dijaki O REZULTATIH ANKETE

1. Pri rednem pouku DIJAKI pričakujejo, da BO večji delež namenjen diskusiji/razpravi/analizi/primerjavi in manj samemu posredovanju snovi.

Pri vseh predmetih pogrešajo več praktičnega dela (mislijo predvsem lab. vaje-op.p.)

2. **pri rednem pouku pogrešajo več projektnega in raziskovalnega pristopa.** Navajajo naslednje predloge: samostojno preučijo strokovni članek in naredijo povzetke, oblikujejo možna raziskovalna vprašanja ali raziskave, poiščejo možne medpredmetne povezave, načrtujejo projekt, analizirajo, kritično ovrednotijo, primerjajo,.....

Pričakovali so, da bodo tudi v okviru domačih nalog dobili več tovrstnih nalog.

3. **pogrešajo medpredmetne povezave** (vsebinske in didaktične); opazili so, da je timskega dela učiteljev malo. Menijo, da bi z večjim sodelovanjem učiteljev pridobili na času in bi tako več časa ostalo za razprave in praktično delo.

4. **pri pouku tujih jezikov si želijo še več intenzivne konverzacije z naravnim govorcem** in čim več projektnih aktivnosti znotraj katerih bogatijo svoje besedišče in vadijo gramatične strukture. Dijaki zelo veliko pričakujejo od višje ravni. (večina dijakov, ki so na višji ravni je v OŠ imela zasebnega učitelja ali pa so dalj časa preživeli na izpopolnjevanjih v tujini – op.p.)

5. pričakujejo, da so **preverjanja za kreditne točke nenapovedana**, vendar želijo, da učitelji med seboj uskladimo zahtevnost in obsežnost nalog, ki se kreditno ocenjujejo.

6. **z delom šolske svetovalne službe so zadovoljni**

7. dejansko **večina dijakov dela sproti** (malo kampanjskega učenja), vendar imajo razen treh, vsi ostali še popoldanske aktivnosti. Le-te so razlog, da je včasih težko spremljati popoldanske dogodke v šoli, vendar jih trenutno radi obiskujejo (so pa kritični –op.p.)

Analiza vprašalnika za starše

Vprašalnik je izpolnilo 25 staršev od 30.

1. Dostopnost in korektnost informacij o PRO ter skrb za osebni razvoj dijakov

Starši zelo pozitivno ocenjujejo informiranost o programu PRO tako pred izvajanjem (88%) programa, kot v času izvajanja (100%). Podobno ocenjujejo tudi možnost komunikacije s šolo (spletne strani, telefon, e-pošta) – 92% jih je zadovoljnih. Visoko ocenjujejo tudi prizadevanja šole za osebni razvoj dijakov (84%). Starši ocenjujejo, da njihovi otroci radi hodijo v šolo (100%) in so v 96% zadovoljni z izbiro programa svojega otroka.

Primerjava z odgovori staršev lanske generacije ne kaže pomembnih odstopanj; pozitivno sprejemajo PRO in korektnost v informiranju ocenjujejo zelo visoko.

2. Realizacija programa in e-redovalnica ter e-dnevnik

Starši kot pozitivno ocenjujejo **modularno izvedbo** predmetnika (92%) - fleksibilen urnik, kar je opazno več kot lani (68%). Opažajo, da je **učenje z odkrivanjem**, kjer je več praktičnega dela in so prisotne večšine raziskovalnega in projektnega učnega dela, za njihovega otroka zanimivo (96%), vendar niso povsem zadovoljni z **nivojskim poukom tujih jezikov** (delno nezadovoljstvo izraža 36% staršev). Zanimivo je, da starši opažajo, da je pouk izveden na način, da dijake spodbuja k več sprotnega dela (76%) in, da so **zelo samoiniciativni** ter pripravljeni sprejemati odgovornost za dosežke v šoli nase (96%). Primerjava z lanskim letom kaže na pomemben premik (iz 60% →76% (več sprotnega dela) ter od 88% →96% (večja samoiniciativnost ter prevzemanje odgovornosti za lastne dosežke).

Na vprašanje ali doma opažajo, da so njihovi otroci v stiski, ker ne znajo narediti domačo nalogo ali ne vedo, če so dovolj dobro **pripravljenih na ocenjevanje znanja**, starši odgovarjajo z ne. 64% jih to odločno zanika, 36% se jih s tem delno strinja, kar je bistveno boljše kot lani, kjer je 54% opažalo, da so dijaki zaradi nerazumevanja ali pa strahu pred ocenjevanjem v pretirano stresni situaciji. Zanimivo je, da starši **kreditni sistem** ocenjujejo zelo pozitivno (83%), kar 20 odstotnih točk boljše kot lani, vendar so nekoliko skeptični do načina poučevanja. Le 72% jih meni, da **način poučevanja** dijake spodbuja razmišljanju in jih motivira za učenje. Število obšolskih dejavnosti ocenjujejo kot zelo ustrezno (96%), zadovoljni so tudi z načinom **opravičevanja izostankov (79%) ter e-redovalnico (96%)**.

92% staršev je zadovoljnih z vsebino **razrednih ur**, 52% se o temah razrednih ur pogovarja tudi doma. 84% jih ocenjujejo, da je **vključevanje šolske svetovalne službe** zelo pomembno pri realizaciji programa PRO in 96%, da so roditeljski sestanki in pogovorne

ure zanimive in dovolj informativne. Prav vsi so mnenja, da ob teh priložnostih lahko izrazijo svoje mnenje in jim skupna srečanja pomagajo tudi pri reševanju domače vzgojne problematike (76%). **Predmet PD z ORD** ocenjujejo kot pozitivno spremembo v gim. predmetniku v 92% , vendar jih le 56% meni, da raziskovalna naloga njihovemu otroku dejansko pomeni izziv. Preostali o tem niso prepričani, vendar nihče tega ne ocenjujejo kot nepotrebno delo.

Neformalni zapisi staršev so se nanašali na spodbudo in priznanje dela učiteljem v prvih treh mesecih s pripombo, da je učbenik biologije preobsežen in slabo zapisan, ter dijakom ni veliko v pomoč pri učenju.

3. Primerjalna analiza odgovorov dijakov in staršev

Bistvenih odstopanj med odgovori staršev in dijakov na tista vprašanja, ki so bila identična, ni. Največje odstopanje je pri oceni učinka alternativnih oblik ocenjevanja (kreditne točke), ki jih starši zelo podpirajo (80%) dijaki pa le v 18% ter v oceni izvajanja pouka. Dijaki so zelo kritični v oceni razvoja miselnih veščin (nihče ni nezadovoljen, vendar menijo, da trenutni pouk le delno spodbuja k razmišljanju in jih motivira za učenje – 72%), starši ta element ocenjujejo bistveno boljše – 72% jih je prepričanih, da je pouk usmerjen prav v to. Po drugi strani, pa dijaki mnogo boljše vrednotijo pomen raziskovalne naloge; da je zanje izziv jih meni 69%, starši le v 56%.

UČNI USPEH DIJAKOV

Splošni učni uspeh	Število dijakov		%	
	2.A (kontrola)	2.B(poskus)	2.A (kontrola)	2.B(poskus)
Odlično (5)	5	9	18,52	30
Prav dobro (4)	13	16	48,15	53,33
Dobro (3)	5	5	18,52	16,67
Zadostno (2)	1	0	3,70	0,0
Nezadostno (1)	3	0	11,11	0,0
Pozitivni	24	30	88,89	100,0
Neocenjeni	0	0	0,00	0,0
SKUPAJ	27	0	100,00	100,0
USPEH ni določen	1	0		0

Tabela 5: Splošni učni uspeh v 2. letniku

Če primerjamo uspeh dijakov v prvem in drugem letniku ugotovimo, da se je le-ta v celoti nekoliko znižal, saj v prvem letniku ni bilo dobrih dijakov, temveč so VSI dosegli le prav

dober in odličen uspeh. Primerjalno se je znižal tudi uspeh kontrolne skupine (2.A). Vendar je uspeh PRO oddelka še vedno bistveno boljši kot uspeh primerjalne skupine. Če pogledamo zaključene ocene po predmetih, ki so bili v nivojih, so rezultati naslednji:

predmet	Raven/št. dijakov	Pop. (2.B)	Ocena	Povp. ocena skupaj 2.B	povp. ocena 2.A
slovenščina	Osnovna (16)	3,90		4,10	3,50
	višja(14)	4,30			
matematika	Osnovna (18)	3,00		3,75	3,20
	Višja (12)	4,50			
angleščina	Osnovna (16)	3,90		4,10	4,10
	Višja (16)	4,30			
nemščina	Osnovna (14)	4,93		4,20	4,20
	Višja (4)	4,50			

Tabela 6: primerjava ocen pri predmetih, ki se izvajajo nivojsko

Iz preglednice 5 in 6 lahko zaključimo, da razlike v pri rezultatih obeh tujih jezikov ne opazimo. Ocene so zelo primerljive, s tem, da ima 2.A prvi tuj jezik nemščino in 2.B angleščino. Večje razlike so pri slovenščini in matematiki, kjer so dijaki na obeh ravneh zahtevnosti trenutno uspešnejši kot njihovi vrstniki v kontrolni skupini.

Prehodnost dijaki med nivoji

Pri obeh tujih jezikih so bili dijaki razvrščeni v nivoje na osnovi diagnostičnih testov v začetku šol. leta. Pri matematiki in slovenščini je raven zahtevnosti bila izbrana na osnovi priporočila učitelja, ter ob soglasju dijaka in njegovega zakonitega skrbnika. Kljub možnosti, dijaki med šol. letom niso menjali izbranih nivojev.

Zaradi prepisa v štirih oddelkih mednarodne mature, se bo njihovo število v posameznih ravneh v 3. letniku spremenilo. En dijak je ob zaključku pouka izrazil željo, da višjo raven matematike zamenja za nižjo. V PRO oddelku se je prepisala tudi dijakinja iz 2.f razreda. Tako je trenutno stanje po nivojih naslednje:

Predmet	Raven/št. dijakov
slovenščina	Osnovna (16)
	višja(11)
matematika	Osnovna (20)
	Višja (7)
angleščina	Osnovna (17)
	Višja (12)
nemščina	Osnovna (14)
	Višja (2) ⁴

Tabela 7: število dijakov v posameznih ravneh zahtevnosti v 3. letniku

Mnenje učiteljev o izvajanju nivojskega pouka

Učitelji, ki poučujejo predmete na dveh ravneh zahtevnosti, so zadovoljni s tem načinom poučevanja in vidijo v delitvi na dve ravni zahtevnosti prednost, saj gre za manjše in bolj homogene skupine, kar omogoča lažje in bolj poglobljeno delo. Vendar so njihova mnenja, ko gre za oceno ustreznosti takega načina pouka deljena: tisti, ki poučujejo na višji ravni so praviloma zadovoljni, delo z dijaki jim predstavlja užitek in osebni izziv, saj menijo, da je to ustrezen način za razvijanje višjih stopenj znanja, k sodelovanju aktivneje vključuje vse dijake in na sploh povečuje motiviranost za delo. Tisti, ki poučujejo na osnovni ravni vlagajo veliko več truda v motivacijo dijakov, kot je potrebno v ne nivojskih skupinah in opazno manj podpirajo nivojski pouk.

Metode dela

Diferenciacija pouka pri slovenščini, matematiki in tujih jeziki omogoča bistven napredek pri razvijanju sporazumevalne idr. zmožnosti ter doseganje višjih taksonomskih stopenj znanja. Splošna znanja so namenjena vsem dijakom/dijakinjam in jih mora profesorji obvezno obravnavajo, posebna znanja pa so dodatna ali poglobljena znanja, ki jih profesorji lahko obravnavajo po lastni presoji glede na zmožnosti in interese svojih dijakov/dijakinj.⁵ Večja fleksibilnost je omogočena tudi pri odločanju o izbirnih vsebinah, oboje pa učitelj – praktik lahko učinkoviteje realizira pri nivojskem pouku.

⁴ Pri nemščini nimamo posebej skupine samo za oddelek v poskusu, ampak so dijaki pridruženi drugim ustreznim skupinam dijakov na šoli. Dijaki imajo kot 2. tuj jezik na voljo še španščino in francoščino, vendar samo na osnovni ravni izvajanja.

⁵ Glej letne priprave

Še bolj kot sama diferenciacija vsebine v prid nivojskemu pouku pritrjuje organizacijsko-tehnična struktura pouka; omogoča oblikovanje manjših, homogenih učnih skupin, posledično uvajanje različnih didaktičnih pristopov (metod in oblik dela, npr. projektno delo, problemska metoda, raziskovalna metoda ...), uporabo sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Kot metode dela, ki se uveljavlja v PRO oddelkih učitelji navajajo:

- metodo eksperimenta,
- več problemskih nalog in posledično problemskega pristopa k obravnavi novih tem,
- več izkustvenega učenja.
- Več samostojnega dela (delo z viri, razvijanje kritičnega mišljenja,...).

Posebni dosežki dijakov v PRO oddelku

Dijaki 2.b so prejeli 12 srebrnih ključev II. gimnazije za posebne dosežke na področju izvenšolskih aktivnosti.

Med njimi so:

- štirje dobitniki srebrne Preglove plakete (kemije),
- trije dobitniki srebrnih priznanj na področju fizike, logike in matematike,
- en dijak se je uvrstil na državno tekmovanje oz biologije,
- 4 dobitniki srebrnih priznanj na državnem tekmovanju mladih raziskovalcev,
- dobitnica najprestižnejše nagrade za raziskovalne dosežke v letu 2012 (področje slovenščine – nagrada dr. Brede Žerjal,
- udeleženec naravoslovne olimpijade 2012 , kjer je postal dobitnik srebrne medalje,
- udeleženec My campa 2011 na Finskem (mednarodni tabor za mlade raziskovalce iz celega sveta).

SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV

Dijaki prve generacije oddelka v poskusu:

- najmanj manjkajo pri pouku med vsemi 2. letniku, čeprav so njihovi izostanki od pouka zelo strogo nadzorovani;
- imajo v poprečju prav dober uspeh (4,12) in so v primerjavi s kontrolno skupino bistveno uspešnejši (3,57).
- Dosegajo pri matematiki in slovenščini (v primerjavi s kontrolno skupino) zelo dobre rezultate, ni pa bistvenih razlik pri pouku obeh tujih jezikov.
- So zagovorniki nivojskega pouka (tudi starši) in v tem vidijo veliko prednosti, čeprav so tudi kritični do načina izvajanja saj si želijo več aktivnega dela pri pouku.
- So zelo uspešni na tekmovanjih iz znanja ter v dijaškem raziskovalnem delu (tako na ravni šole kot v širšem merilu), čeprav večino priprava in zagovor raziskovalne naloge še čaka v 3. Letniku.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Ko gre za element nivojskega pouka posebnih predlogov za izboljšanje stanja nimamo. V prvi vpisni generaciji so težave z motivacijo dijakov na osnovni ravni (pri vseh treh nivojsko vodenih predmetih), vendar dijaki v poprečju zadovoljivo dosegajo predpisane standarde znanja. O dejanski (ne)uspešnosti bomo lahko govorili šele, ko bomo rezultate prve generacije lahko primerjali na državnem merilu (rezultati mature). Trenutni kazalci spremljave so ugodni.

Želimo, da PRO postane model učinkovite učne prakse, ki temelji na večji povezanosti med učiteljem in dijakom/dijakinjo (sprotne spremljave napredka, ažurna povratna informacija, uvedba »kritičnega prijateljstva«, uvedba portfolja ...) in vodi k doseganju višjih rezultatov, eden od bistvenih korakov za njegovo uspešno izvedbo pa je prav gotovo tudi uvedba nivojskega pouka .

Poročilo pripravili:

Tjaša Purgaj in Zdenka Keuc

IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA - fleksibilnost

Izbrani programski elementi	Področja spremljanja
FLEKSIBILNOST ORGANIZACIJE POUKA	Fizika, kemija, biologija
	Zgodovina, geografija
	Glasba in likovna imetnost ter informatika
	Psihologija, sociologija, filozofija

CILJI POSKUSA ŠOLE (ZA ČAS TRAJANJA POSKUSA)

Št.	Cilji	Kazalniki
	Preučiti ali fleksibilna organizacija pouka vpliva na trajnost in kakovost pridobljenih znanj	1. učni uspeh 2. dosežki na maturi 3. zadovoljstvo dijakov in učiteljev

Predmetnik v 2. letniku

2. letnik

Prvo ocenjevalno obdobje
(1.9. 2011- 20.1. 2012)

Drugo ocenjevalno obdobje
(23.1. 2012– 24. 6. 2012)

SLO
MAT
ŠVZ
ANG
NEM
ŠPA
FRA
OIV (PD Z ORD)⁶

GEO

ZGO

KEM

BIO

FIZ

SOC

PSI

Skupaj ur/teden: 34

30

⁶ PD z ORD je predmet, ki ga bomo poskusno začeli izvajati v šol. letu 2012/13. Trenutno vsebine tega predmeta izvajamo v okviru OIV, saj se odlično dopolnjujejo.,

**METODE DELA (glej na strani 4 in 5).
UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA**

Primerjava uspešnosti dijakov, pri katerih se izvaja nivojski pouk in tistimi, ki tega nimajo je bila v začetku šol. leta 2011/12 opravljena pri kemiji. Žal pri drugih predmetnih področjih te primerjalne analize ni bilo. Pri biologiji profesorica opaža, da je trajnost znanja dobra in fleksibilen urnik podpira, obratno meni profesorica geografije. Opredeljenost preostalih profesorjev v oddelkih je podobno deljena. Fleksibilen urnik podpirajo tudi učitelji umetniških predmetov.

Pri kemiji je bilo ugotovljeno, da so dijaki oddelka v poskusu pregledni test skozi prvi letnik pisali za 10% točk boljše kot dijaki v kontrolni skupini. To bi lahko bil signal, da je trajnost pridobljenega znanja zadovoljiva in zagotovo ni v škodo v dijakom, kjer se izvaja fleksibilen urnik.

Težave s fleksibilnim urnikom, ki jih navajajo učitelji so:

- Slaba priprava na tekmovanja iz znanja, v kolikor se predmet izvaja v drugem ocenjevalnem obdobju;
- Težave z realizacijo, saj lahko v kratkem obdobju pride do velikega izpada ur;
- Predmeti, ki so vezani na terenska dela, ekskurzije in spremljavo nekaterih podatkov v naravi so težko izvedljivi v določenem trenutku oz. kratkem časovnem obdobju;
- Pojavlja se dvom, da dijaki v kratkem času zaradi prenasičenost vsebin in dejavnosti ne zmorejo znanja ustrezno utrditi .
- Zgoščenost nalog, ki jih dijaki opravljajo, kar ne vodi v razbremenitev dijakov.

Dijaki fleksibilen urnik v večini podpirajo, kar 79% navaja, da je bil to eden izmed faktorjev zaradi katerega so se odločili, da izberejo ta PRO oddelek. Takega dela so vajeni iz OŠ in so prepričani, da se na ta način naučijo več in se posameznim predmetnim področjem lahko bolj posvetijo. Predlogi, ki jih v zvezi s tem navajajo so, da bi bila večja koncentracija dela v prvem ocenjevalnem obdobju in nekoliko manj v drugem.

V kolikšni meri fleksibilen urnik prispeva k (ne) uspešnosti dijakov trenutno lahko sklepamo samo iz povprečnih ocen, ki so jih dosegli pri posameznih predmetih.

predmet	2.A (kontrola)	2.B(poskus)	Razlika v korist PRO
Geografija	3,82	4,10	≈0,28
Zgodovina	3,89	4,48	≈0,59
Biologija	3,70	4,16	≈0,46
Kemija	3,36	3,81	≈0,35
Fizika	3,00	4,03	≈1,03
Sociologija	4,26	4,42	≈0,18
Psihologija	3,82	4,10	≈0,28

Tabela 9: primerjav apoprečnih ocen pri predmetih, ki se izvajajo nivojsko

Preglednica nakazuje, da so dijaki PRO oddelka pri vseh predmetih dosegli višjo poprečno oceno od svojih vrstnikov, kjer fleksibilnega urnika ni bilo. Najmanjše odstopanje je pri sociologiji in največje pri fiziki.

Že v prejšnjem poglavju pa smo prikazali, da so bili tudi v višjem odstotku prisotni pri pouku.

SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV

Fleksibilen urnik se trenutno izkazuje kot ena večjih težav v oddelku v poskusu. Ocenjujemo, da je to deloma posledica tega, da take organizacije pouka profesorji nismo vajeni (še posebno zato, ker obenem pa učimo tudi »starih« programih), deloma zato ker je težko primerjati učinke takega pouka, saj bi potrebovali standizirane teste in zelo primerljive skupine (ne samo po sposobnostih dijakov temveč tudi strukturi učiteljev, ki poučuje v poskusu in kontrolni skupini). Dejansko je to element, kjer so mnenja učiteljev najbolj deljena, dijaki ali njihovi starši pa posebnih težav v zvezo s tem ne navajajo.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Obvezen preizkus znanja v prvi polovici septembra za vse predmete, ki se izvajajo nivojsko ter primerjava dosežkov med kontrolnimi in eksperimentalnimi skupinami.

Poročilo pripravila: Zdenka Keuc